

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра внутрішніх хвороб тварин
Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів ім. професора А.К. Скороходька

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
4 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин»

(за вибором університету)

Галузь знань:

Ветеринарна медицина

Спеціальність:

211 – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма:

«Ветеринарна медицина»

Факультет:

Ветеринарної медицини

Розробник:

Бойко Наталія Іванівна,

доцент кафедри внутрішніх хвороб тварин

Поляковський Василь Михайлович, доцент
кафедри гігієни тварин і харчових продуктів ім.
проф. А.К.Скороходька

Дисципліна «Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин» формує у студентів основи раціонального утримання та харчування тварин залежно від їх фізіологічних особливостей, віку, фізіологічного стану. Нехтування головних правил раціонального харчування, надмірне фізичне навантаження чи навпаки зменшення рухової активності тварин призводять до виникнення різноманітних захворювань. Опанування здобувачами вищої освіти основ з охорони та збереження здоров'я тварин, гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища та приміщення для утримання тварин, вплив мікроклімату, якості кормів, води та ґрунту на здоров'я та продуктивність тварин дозволить їм правильно підбирати підходи до раціонального утримання та харчування тварин.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	21 – «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина (за видами)» (шифр і назва)	
ОС	Бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова (за вибором університету)	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	—
Семестр	7	—
Лекційні заняття	16	—
Практичні, семінарські заняття	14	—
Лабораторні заняття	-	—
Самостійна робота	60	—
Індивідуальні завдання	—	—
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2	—
самостійної роботи студента	6	—

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

2. Загальний опис дисципліни.

Дієтологія – це наука, що вивчає правила харчування.

Вивчення цієї дисципліни передбачає опанування основ раціонального харчування тварини в залежності від їх фізіологічних особливостей, віку, фізіологічного стану. Нехтування головних правил раціонального харчування, надмірне фізичне навантаження чи навпаки зменшення рухової активності тварин приводять до виникнення різноманітних захворювань. Головним завданням дієтичного харчування є підбір ефективної, збалансованої дієтотерапії, яке дозволить покращити загальний стан тварини в період інтенсивних навантажень, сприятиме попередженню захворювань травної та інших систем організму.

Гігієна тварин – наука, що вивчає умови утримання тварин. Вивчення дисципліни передбачає опанування основ з охорони та збереження здоров'я тварин; гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища та приміщення для утримання тварин; розглядає вплив мікроклімату, якості кормів, води та ґрунту на здоров'я та продуктивність тварин. Головним завданням є гігієнічні вимоги та правила до умов утримання, догляду, годівлі, напування, розведення та використання собак, котів, птахів, гризунів, плазунів, які утримуються в домашніх умовах, питання гуманного відношення до домашніх тварин, основи етології і дресирування собак, догляд за шкірою та її похідними, контроль здоров'я тварин.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Головною метою дисципліни є розширення і поглиблення у студентів знань сучасного стану і перспектив розвитку ветеринарної дієтології, наукового обґрунтування використання інноваційних методів обробки, гігієни і безпеки сировини, яка використовується для приготування кормів для тварин.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

- ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
- ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК 2.Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.
- ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
- ФК 4.Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- ФК 6.Здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- ФК 7.Здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження.
- ФК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- ФК 13.Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
- ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
- ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
- ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
- ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня:

- Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.
- Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.
- Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.
- Ефективно працювати в складі поліпрофільної команди під час надання

- ветеринарних послуг та визнавати внесок усіх членів команди.
- Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.
 - Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.
 - Демонструвати здатність критично аналізувати докази, справлятися з неповною інформацією, вирішувати непередбачувані ситуації та адаптувати знання, вміння і практичні навички до різних виробничих ситуацій.
 - Отримувати точну та об'єктивну історію окремої тварини або групи тварин, а також їх утримання та стану навколишнього середовища.
 - Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.
 - Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.
 - Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.
 - Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
«Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц.	Прак. занят.	С.Р
1	2	3	4	5
<i>Змістовий модуль 1. Дієтологія домашніх тварин.</i>				
Тема 1. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин (котів, собак, гризунів і птахів) залежно від фізіологічних особливостей їх травної системи і фізіологічного стану	19	2	2	15
Тема 2. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин із використанням промислових кормів сучасних торгових марок	4	2	2	-
Тема 3. Дієтична годівля виставкових, службових та спортивних порід домашніх тварин	4	2	2	-
Тема 4. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороб.	17	2	-	15
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	44	8	6	30
<i>Змістовий модуль 2. Гігієна утримання домашніх тварин.</i>				
Тема 5. Утримання собак. Основи кінології. Дресура.	34	2	2	30
Тема 6. Утримання котів. Основи фелінології.	4	2	2	-
Тема 7. Утримання птахів. Основи орнітології.	4	2	2	-
Тема 8. Утримання гризунів та плазунів.	4	2	2	-
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	46	8	8	30
<i>Усього годин з дисципліни</i>	90	16	14	60

3. Теми лекцій

Тижні	Тема лекції	год.
1	Лекція 1. Основні поживні речовини корму (нутриєнти). Хто встановлює норми	2
3	Лекція 2. Годівля собак у період росту, репродукції та зрілості	2
5	Лекція 3. Годівля котів у період росту, репродукції та зрілості	2
7	Лекція 4. Дієтичне харчування службових та спортивних порід домашніх тварин	2
9	Лекція 5. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання собак	2
11	Лекція 6. Вимоги до утримання і догляду за котями	2

13	Лекція 7. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання декоративних птахів	2
15	Лекція 8. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання гризунів	2
	Всього за 7 семестр	16

4. Теми практичних занять

Тижні	Назва практичних занять	год.
2	Практичне заняття 1. Поживність та безпечність різних раціонів котів та собак	2
4	Практичне заняття 2. Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності сечовивідної системи	2
6	Практичне заняття 3. Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності печінки і підшлункової залози та у тварин із ознаками кахексії та ожиріння	2
8	Практичне заняття 4. Оцінка якості кормів	2
10	Практичне заняття 5. Визначення показників якості води для домашніх тварин	2
12	Практичне заняття 6. Догляд за шкірою та її похідними у домашніх тварин	2
14	Практичне заняття 7. Визначення показників мікроклімату для домашніх тварин	2
	Всього за 7 семестр	14

4. Теми семінарських (самостійних) занять.

З навчальної дисципліни «Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин» для здобувачів вищої освіти на 2025-2026 навчальний рік

Тижні	Назва семінарських (самостійних) занять	год.
1	Самостійна робота 1. Анатомо-фізіологічні особливості травної системи котів і собак найбільш поширених порід	15
2	Самостійна робота 2. Система годівлі тварин за дієтою BARF	15

3	Самостійна робота 3. Аналіз якості промислових кормів залежно від вмісту вологи та поживності	30
	Всього за 7 семестр	90 год

6. Засоби діагностики результатів навчання

- Залік
- Модульні роботи

7. Методи навчання:

- Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда, інструктаж);
- Практичний метод (практичні заняття);
- Наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- Робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- Відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- Самостійна робота (виконання завдань);
- Індивідуально науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- Інші види

8. Методи оцінювання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
4 курс, 7 семестр		
Модуль 1. Дієтологія дрібних домашніх тварин (Бойко Н.І.)		
Тема 1. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин (котів, собак, гризунів і птахів) залежно від фізіологічних особливостей їх травної системи і фізіологічного стану		
Лекція 1.		-
Практична робота	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Розуміти значення дисципліни у формуванні магістра ветеринарної медицини. Знати анатомо-фізіологічні особливості травної системи найбільш поширених порід котів і собак та анатомо-фізіологічні особливості травної	15
Самостійна робота 1		10

	системи гризунів і птахів, які проживають у квартирних умовах. Вміти розраховувати потребу домашніх тварин у протеїні, жирах, вуглеводах, клітковині, мінеральних речовинах і вітамінах та вирішувати конкретні завдання з коригування дієтотерапії дрібних домашніх тварин різного віку (новонароджені, юніори, дорослі, старі), фізіологічного стану (вагітні, лактуючі). Розуміти значення потреб обмінної енергії в раціоні домашніх тварин. Використовувати отримані знання при розрахунку пропорцій головних поживних речовин в раціоні дрібних домашніх тварин	
Тема 2. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин із використанням промислових кормів сучасних торгових марок		
Лекція 2	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати сучасний ринок промислових кормів. Вміти проводити підбір промислового корму та його кількості для тварини. Вміти вибирати натуральні корми, обробляти їх і призначати дозу і кратність згодовування. Розуміти переваги і недоліки годівлі тварин промисловими і натуральними кормами. Аналізувати якість промислових кормів залежно від вмісту вологи та поживності. Використовувати отримані знання при аналізі раціонів домашніх тварин, які утримуються на промислових чи натуральних кормах.	15
Практична робота 2		
Тема 3. Дієтична годівля виставкових, службових та спортивних порід домашніх тварин		
Лекція 3	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати потребу в енергетичному харчуванні службових та мисливських порід собак. Вміти організовувати дієтичну годівлю службових, мисливських і кімнатно-декоративних порід собак, обираючи корми за вмістом протеїну, жирів, вуглеводів, мінералів і вітамінів. Використовувати отримані знання для вирішення конкретних завдань з коригування дієтотерапії домашніх тварин окремого спрямування (службових, мисливських і кімнатно-декоративних).	15
Практична робота 3		
Тема 4. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороб.		
Лекція 4	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати потребу в енергетичному, протеїновому, ліпідному і	15
Самостійна робота 2		

	вуглеводному живленні тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороб. Вміти організовувати дієтичну годівлю тварин із порушенням діяльності сечовивідної системи, за порушення діяльності серцево-судинної системи, порушенням діяльності печінки і підшлункової залози та у тварин із ознаками кахексії та ожиріння. Використовувати отримані знання для організації дієтотерапії домашніх тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороби тварин.	
Модульна контрольна робота 1.		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Гігієна утримання дрібних домашніх тварин (Поляковський В.М.)		
Тема 5. Утримання собак. Основи кінології. Дресура.		
Лекція 5	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати основні вимоги до утримання собак, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи в кінології. Вміти досліджувати параметри мікроклімату при кімнатному, дворовому та груповому утриманні собак, гігієнічні вимоги до приміщень та їх внутрішнього обладнання, гігієну годівлі та утримання різних статеві-вікових груп собак і давати їм гігієнічну оцінку, а також володіти прийомами догляду за різними статеві-віковими групами собак окремого спрямування (службового, мисливського та кімнатно-декоративного). Використовувати отримані знання для організації умов утримання службових, мисливських та кімнатно-декоративних порід собак, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.	-
Практична робота 5		15
Самостійна робота 3		10
Тема 6. Утримання котів. Основи фелінології.		
Лекція 6	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати основні вимоги до утримання котів, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи в фелінології. Вміти досліджувати параметри мікроклімату при кімнатному та груповому утриманні кішок, гігієнічні вимоги до приміщень та їх внутрішнього обладнання, гігієну годівлі та утримання різних статеві-вікових груп котів і давати їм гігієнічну оцінку, а також володіти прийомами догляду за різними статеві-віковими групами кішок. Використовувати	-
Практична робота 6		15

	отримані знання для організації умов утримання різних статеві-вікових груп котів, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.	
Тема 7. Утримання птахів. Основи орнітології		
Лекція 7	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати основні вимоги до утримання декоративної птиці, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи в орнітології. Вміти досліджувати параметри мікроклімату при кімнатному та груповому утриманні декоративної птиці, організовувати прийоми догляду за утриманням різних статеві-вікових груп декоративної птиці. Використовувати отримані знання для організації умов утримання різних статеві-вікових груп декоративної птиці, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.	-
Практична робота 7		15
Тема 8. Утримання гризунів та плазунів		
Лекція 8	ПРН 3, 10, 17 Студент повинен: Знати основні вимоги до утримання гризунів та плазунів, гігієнічні та ветеринарно-санітарні заходи при утриманні гризунів та плазунів. Вміти досліджувати параметри мікроклімату при кімнатному та груповому утриманні гризунів та плазунів, організовувати прийоми догляду за утриманням різних статеві-вікових груп гризунів та плазунів. Використовувати отримані знання для організації умов утримання різних статеві-вікових груп гризунів та плазунів, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.	-
Практична робота 8		15
Модульна робота 2		
Разом за змістовим модулем 2		
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3713>

10. Рекомендована література

1. Системи утримання тварин. Навчальний посібник/Захаренко М.О., Поляковський В.М., Шевченко Л.В., Михальська В.М., Малюга Л.В., Засекін Д.А., Соломон В.В. Київ. Видавництво «Центр учбової літератури». 2016. 424 с.
2. Спеціальна гігієна тварин. Навчальний посібник/ Поляковський В.М., Чепіль Л.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2017. 568 с.
3. Утримання та догляд собак / Захаренко М.О., Шевченко Л.В., Поляковський В.М., Михальська В.М., Малюга Л.В., Соломон В.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2016. 457 с.
4. Кінологія: утримання, годівля, дресирування собак. Підручник / Бурлака В.А., Горальський Л.П., Засекін Д.А., та ін. Житомир. 2013. 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Кінологічна спілка України (офіційний сайт) URL: <http://uku.com.ua/>.
2. Федерація мисливського собаківництва України (офіційний сайт) URL: <https://fmsu.org>.

3. Товариство сприяння обороні України: ТСОУ(офіційний сайт) URL: tcou.kiev.ua/
4. Федерація службового собаківництва України (офіційний сайт) URL: <https://fccu.com.ua/>.
5. Кінологія Міжнародна громадська організація (офіційний сайт) URL: kinology.ucoz.ua/forum/3.
6. Сайт «Dog Lider» URL: <http://dog-lider.org.ua/>
7. Скільки домашніх котів і собак у світі та Україні? URL: <https://zoobonus.ua/news/skilki-domashnih-kotiv-i-sobak-v-sviti-ta-ukrayini>.
8. Фелінологічна Спілка України. URL: <https://www.fife-ua.org/>.
9. Україна для котів. Рейтинг країн-рекордсменів за кількістю домашніх тварин. Інфографіка. URL: <https://tsn.ua/tsikavinki/ukrayina-dlya-kotiv-reyting-krayin-rekordsmeniv-za-kilkisty-domashnih-tvarin-619511.html>.
10. Ottoni C. The palaeogenetics of cat dispersal in the ancient world// Nature Ecology & Evolution0139 (2017) Vol. 1 URL: <https://www.researchgate.net/publication/318...>
11. Worldwide Pet Ownership Statistics | Most Common Pets Around the World - PetSecure. URL: <https://www.petsecure.com.au/pet-care/a-guide-to-worldwidepetownership/>
12. The Happy Cat Handbook - Penguin Books, 25.04.2019 URL: <https://www.penguin.co.uk/books/the-happy-...>
13. <http://webmvc.com/dog/korm/kormsyki.php>
14. <http://webmvc.com/dog/korm/olddog.php>
15. <http://www.eclinpath.com/atlas/urinalysis/urine-crystals/nggallery/page/3>
16. <https://europeanpetfood.org/self-regulation/nutritional-guidelines/>
17. https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Rabbit_Guidelines31-5-2013.pdf
18. <https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Updated-Nutritional-Guidelines.pdf>
19. <https://wsava.org/wp-content/uploads/2020/01/Quick-Tips-on-Implementing-the-WSAVA-Nutrition-Guidelines.pdf>
20. <https://www.waltham.com/resources/puppy-growth-charts>
21. <https://www.youtube.com/watch?v=1RAKv26C8JA>
22. <https://www.youtube.com/watch?v=cq51Dejrp0w>